

FIDE malekohtuniku tiitlid

Põhineb FIDE poolt avaldatud tekstil, viimati muudetud 2008.

FIDE väljastab tähtsuselt kahanevas järjekorras kahte järgmist tiitlit :

IA – International Arbiter, rahvusvahelise kategooria kohtunik,
FA – FIDE Arbiter, FIDE kohtunik.

Väljastatud tiitlid kehtivad elu lõpuni alates nende kinnitamise hetkest.

Üldreeglid

Kohtuniku tiitli saamiseks on vaja täita teatud arv norme. Rahvuslikud võistkondlikud meistrivõistlused lähevad normi taotlemisel arvesse, kui tegemist on kõrgeima liigaga, mängitakse vähemalt neljal laual, turniiril osaleb vähemalt 10 võistkonda, vähemalt 60 % võistlejatest omab FIDE reitingut ja toimub vähemalt 5 vooru.

FA tiitli saamise nõuded

1. Taotlejal peavad olema laialdased teadmised FIDE malekoodeksist, turniriimäärustest, šveitsi süsteemide paarimisest. Taotleja peab olema täielikult erapooletu kogu oma karjääri vältel. Ta peab oskama piisavalt vähemalt ühte ametlikku FIDE keelt, ta peab oskama ümber käia erinevate elektrooniliste malekelladega.

2. Taotleja peab olema töötanud peakohtunikuna v peakohtuniku asetäitjana vähemalt kolmel FIDE reitinguarvestusse läinud võistlusel, kas rahvusvahelisel v rahvuslikul võistlusel. Lisaks peab ta olema osalenud ühel FIDE kohtunike seminaril ning läbinud vastava eksami tulemusega $\geq 80\%$.

3. Normi arvestuseks sobib iga FIDE reitinguarvestusse minev turniir, kus osaleb minimaalselt 10 mängijat ringsüsteemis, minimaalselt 6 mängijat topelt ringsüsteemis peetaval võistlusel ja minimaalselt 20 mängijat šveitsi süsteemis peetaval võistlusel.

4. *IBCA*, *ICSC*, *IPCA* turniir võrdub ühe normiga. Maleolümpial tegutsev matšikohtunik saab ühekordse normi (selliselt saadud norme võib olla ainult üks). Samuti võib saada maksimaalselt ühe normi ametlikul maailma v kontinendi kiirmale meistrivõistlusel, olles peakohtunik v tema asetäitja. Kohtunike seminaridel osalemisest läheb kirja ainult üks eksami sooritus. Kui

mingi föderatsioon ei suuda ise korraldada loetletud turniire, siis võib taotleda *FA* tiitlit FIDE kohtunikekogu poolt heakskiidetud eksami kaudu, tulemus peab olema vähemalt 80 %.

IA tiitli saamise nõuded

5. Taotlejal peavad olema laialdased teadmised FIDE malekoodeksist, turniiriäärustest, šveitsi süsteemide paarimisest, tiitli- ja reitingumäärustest. Taotleja peab olema täielikult erapooletu kogu oma karjääri vältel. Ta peab oskama piisavalt inglise keelt (minimaalselt suhtlustasandil), teadma põhiväljendeid ka teistes ametlikes keeltes. Ta peab alustasemel tundma arvuteid (FIDE ametlikud paarimisprogrammid, Word, Excel, e-kiri). Ta peab oskama ümber käia erinevate elektrooniliste malekelladega.

6. Taotleja peab olema töötanud peakohtunikuna v peakohtuniku asetäitjana vähemalt neljal FIDE võistlusel, milleks võivad olla rahvuslike meistrivõistluste täiskasvanute finaalturniirid (maksimaalselt kaks sellist normi), kõik FIDE poolt ametlikult korraldatavad turniirid ja matšid, rahvusvahelised tiitlinormiga turniirid ja matšid, rahvusvahelised vähemalt 100 osavõtjaga malevõistlused, kõik ametlikud maailma v kontinendi kiirmale meistrivõistlused (maksimaalselt üks norm kiirmale turniridel).

7. *IBCA*, *ICSC*, *IPCA* turniir võrdub ühe normiga. Maleolümpial tegutsev matšikohtunik saab ühekordse normi (maksimaalselt üks selline läheb arvesse). *IA* tiitlit saab taotleda vaid *FA* tiitli omanik. Kõik *IA* normi jaoks arvesse minevad turniirid peavad toimuma pärast *FA* tiitli saamist. Vähemalt kahe normi taotlusele peavad olema alla kirjutanud erinevad peakohtunikud.

Taotlemine

Iga normi jaoks tuleb täita vajalikud dokumendid (turniiri aruanne koos tabeliga, kohtuniku normi paber ja kohtuniku tiitli paber). Normid peavad olema täidetud vähemalt kahe erineva turniiri tüübi kohta ja arvesse lähevad 6 viimase aasta jooksul peetud turniirid. Dokumendid tuleb saata FIDE-le enne teist FIDE Kongressi pärast viimase turniiri toimumist. Seminaridel täidetud norm kehtib neli aastat. Vajalikud dokumendid tuleb saata taotleja föderatsiooni poolt ja vastav föderatsioon on kohustatud tasuma vajalikud sissemaksed. Kogu tiitlitaotlusega seotud info tuleb avaldada FIDE veebilehel vähemalt 60 päeva enne taotluse kinnitamist.

Kohtunike aktiivsus

Rahvusvahelist tiitlit omavad kohtunikud jagatakse aktiivseteks ja passiivseteks. *IA* ja *FA* loetakse passiivseteks, kui nad ei ole viimase kahe

aasta jooksul osalenud ühelgi punktis 6 (rahvusvahelisel tasemel turniirid IA jaoks) ja 2-3 (FA jaoks) nimetatud turniiril. Passiivsete kohtunike nimekiri hoitakse eraldi. Kohtunik arvatakse aktiivseks, kui ta osaleb vähemalt kahel ülalnimetatud turniiril viimase kahe aasta jooksul. Kohtuniku föderatsioon peab saatma selleks vastava taotluse ja selle kinnitab FIDE kohtunikekogu.

Aktiivsed kohtunikud jaotatakse omakorda nelja gruppi : A, B, C ja D.

A gruppi kuulub IA, kes on aktiivne viimase 10 aasta jooksul, näitab üles veatut malekoodeksi ja turniirimääruste tundmist ning keda ei ole mingil viisil karistatud. Ta peab olema olnud vähemalt korra peakohtunik v tema asetäitja maailma tähtsusega turniiril viimase viie aasta jooksul (maleolümpia, maailmakarikas, maailma individuaalsed v võistkondlikud v noorte v juunioride meistrivõistlused, FIDE *Grand Prix*).

B gruppi kuulub IA, kes on aktiivne viimase 10 aasta jooksul, näitab üles veatut malekoodeksi ja turniirimääruste tundmist ning keda ei ole mingil viisil karistatud. Ta peab olema olnud vähemalt kaks korda peakohtunik v tema asetäitja kontinendi tähtsusega turniiril viimase viie aasta jooksul (kontinendi individuaalsed v võistkondlikud v noorte v juunioride meistrivõistlused, kontinendi klubide karikas, maailma senioride v amatööride v koolide individuaalsed meistrivõistlused, kuni 16-aastaste maleolümpia, maailma väikmale ja kiirmale meistrivõistlused).

C gruppi kuulub IA v FA, kes on aktiivne viimase 5 aasta jooksul, näitab üles veatut malekoodeksi ja turniirimääruste tundmist ning keda ei ole mingil viisil karistatud. Ta peab olema olnud vähemalt kaks korda peakohtunik v tema asetäitja vähemtähtsal kontinendi turniiril viimase viie aasta jooksul (kontinendi koolide individuaalsed v võistkondlikud meistrivõistlused, kontinendi väikmale ja kiirmale meistrivõistlused, üle 150 mängijaga võistkondlikud v šveitsi süsteemis turniirid).

D gruppi kuuluvad kõik ülejäänud IA v FA, kes ei kuulu gruppidesse A, B, C.

Aktiivsete ja passiivsete kohtunike nimekiri vahetub iga kahe aasta tagant. Kohtunike aktiivsus, lubatud turniirid ja amet on toodud järgmises tabelis :

amet	tähtsamad maailma	väiksemad maailma	tähtsamad kontinendi	väiksemad kontinendi
peakohtunik	A, B	A, B	A, B	A, B, C
PK asetäitja	A, B	A, B, C	A, B, C	A, B, C, D
kohtunik	A, B, C	A, B, C, D	A, B, C, D	A, B, C, D
kohtuniku abi	B, C, D	B, C, D	B, C, D	B, C, D